

To: [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl; [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl; [REDACTED] [REDACTED]@rivm.nl  
 From: [REDACTED]  
 Sent: Tue 12/8/2020 10:16:54 AM  
 Subject: Doorst: RIVM Persupdate  
 Received: Tue 12/8/2020 10:16:55 AM

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@rivm.nl>  
 Datum: 1 december 2020 om 10:27:11 CET  
 Onderwerp: RIVM Persupdate

Goedemorgen.

Hierbij de RIVM Persupdate van dinsdag 01 december 2020.  
 In deze Persupdate aandacht voor: coronavirus, luchtvervuiling en CO2.

#### Coronavirus

- Maandag 30 november
    - [REDACTED] en [REDACTED] hebben namens het RIVM diverse media te woord gestaan over de onderzoeksresultaten van de achtste onderzoeksrunde van de Corona Gedragsunit. De landelijke kranten hebben dit allemaal meegenomen in hun liveblog waarin al het nieuws over het coronavirus staat. Hierbij de links naar artikelen:
      - NOS: <https://nos.nl/artikel/2358702-rivm-over-ons-gedrag-meer-mensen-laten-zich-testen-en-vermijden-drukke.html>
      - RTL Nieuws: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5200132/coronavirus-rivm-enquete-coronamaatregelen-voorzichtig-eenzaamheid>
    - Het UMCG in Groningen onderzoekt of patiënten voor betrekkelijk eenvoudige operaties, zoals een heupoperatie, in Duitsland kunnen worden geopereerd. Het ziekenhuis worstelt met de capaciteit voor de reguliere zorg. Door het hoge aantal coronabesmettingen staat de capaciteit van de zorg in het ziekenhuis onder druk.
    - Coronapatiënten van het Spaarne Gasthuis die voor het grootste deel hersteld zijn, kunnen voortaan iets eerder naar huis met zuurstof en medicatie. Volgens het ziekenhuis kan een beperkte groep patiënten thuis goed verder herstellen en leidt het tot minder drukte in het ziekenhuis als gevolg van corona. Daardoor kan de reguliere zorg in de ziekenhuizen in Haarlem en Hoofddorp zo normaal mogelijk doorgaan. Het ziekenhuis werkt bij het project samen met huisartsen en thuiszorgorganisaties.
    - Tot voor kort weigerde de Turkse regering het totaal aantal nieuwe besmettingen te geven en werden elke dag alleen de cijfers gemeld van de personen met ziektesymptomen. Woensdag echter deelde minister van Gezondheid Fahrettin Koca mee dat voortaan dagelijks alle nieuwe gevallen genoemd zouden worden, 'overeenkomstig de verzoeken van de burgers'. Daarmee veranderde Turkije in één klap van een van de minst besmette landen in Europa in een van de zwaarst getroffen landen. Het aantal nieuwe besmettingen verviervoudigde tot dagelijks zo'n 30 duizend. Volgens [REDACTED] aan de Hacettepe Universiteit in Ankara, kan dat aantal stijgen tot bijna 130 duizend per dag.
    - Het Reformatorisch Dagblad heeft met een artikel over de PCR-test een twaalfdelige serie over complottheorieën met betrekking tot corona afgesloten. Aanleiding voor dit artikel was kritiek van moleculair bioloog dr. [REDACTED], [REDACTED] van ErasmusMC heeft de krant hierover te woord gestaan. Het RIVM heeft een document met uitleg gestuurd: <https://www.rd.nl/vandaag/binnenland/pcr-test-overleeft-stortvloed-aan-kritiek-1.1718351>
- [REDACTED]
- GroenLinks en PvdA vinden dat de overheid medicijnfabrikanten het alleenrecht op vaccinaties moet kunnen afpakken. Ze willen dat mogelijk maken in een initiatiefwet. De partijen vinden het 'schandalig' dat bijvoorbeeld farmaceut Pfizer de productie van een vaccin beperkt, door vast te houden aan het recht om als enige dat specifieke vaccin te maken.
  - Nu het aantal nieuwe coronabesmettingen relatief hoog blijft en mensen afgelopen weekend massaal gingen winkelen, vindt burgemeester [REDACTED] van Eindhoven het tijd voor "onorthodoxe maatregelen". "We zijn er nog niet van af, en op deze manier raken we er niet vanaf, sterker nog, we stimuleren het", zei

Jorritsma in 1 op 1 op NPO Radio 1. Hij denkt bijvoorbeeld aan een lockdown. "Maar ik zie ook de complicaties van een lockdown. Mensen willen naar buiten, kopen, dat kun je proberen de kop in te drukken door overheidsmaatregelen, maar dat is zo tegendraads." Jorritsma noemt het een enorm moeilijke opgave. "Dit kunnen we alleen doen met medewerking van de samenleving. We moeten onorthodox doorpakken willen wij dit vermaledijde virus echt een halt toeroepen."

o De Amerikaanse farmaceut Moderna gaat toezichthouders in Amerika en Europa vragen om zijn coronavaccin versneld toe te laten op de markt. Twee weken geleden kwam Moderna naar buiten met hoopgevende berichten over de werking van het middel. Op basis van tussentijdse resultaten werd geclaimd dat het Moderna-vaccin voor 94,5 procent effectief is. In Europa zijn de Britten een grote afnemer van het Moderna-vaccin. De Britse regering heeft 7 miljoen doses besteld. Op 10 december gaan wetenschappers van Pfizer/BioNTech hun bevindingen in Amerika voorleggen aan de autoriteiten. Waarschijnlijk een week later is Moderna aan de beurt.

o Het kabinet denkt na over het inperken van de parkeertijd bij winkelcentra. Dat zou een oplossing kunnen zijn bij het terugdringen van grote drukte in winkelcentra, zoals vorige week op Black Friday. Daarom laat het kabinet juristen bekijken of de parkeertijden in winkelcentra bijvoorbeeld per auto kunnen worden bekort, of dat sommige parkeergarages tijdelijk dicht kunnen. Het idee is dat als mensen nog maar twee of drie uur mogen parkeren, de drukte voor een deel kan worden tegengegaan.

o In zijn wekelijkse gesprek met de pers heeft 5.1.2e van het Landelijk Netwerk Acute Zorg herhaald dat hij nu geen ruimte ziet voor versoepeling van de coronamaatregelen. In een week tijd is het aantal coronapatiënten in de ziekenhuizen met 12 procent gedaald en daarmee zit Nederland nog op de lijn die door Kuipers werd verwacht, zei hij in het Erasmus MC in Rotterdam. Hij voegde daaraan toe dat hoe langzamer de lijn van besmettingen naar beneden gaat, hoe langer we moeten volhouden. Hij vergeleek het aantal dagelijks besmettingen van nu (ongeveer 5000) met die van afgelopen zomer (enkele honderden). Over het kortingsevenement Black Friday merkte Kuipers op dat het hem niet verstandig lijkt om met veel mensen dicht bij elkaar te zijn.

o Bij het RIVM zijn tot 10.00 uur vanmorgen 4610 nieuwe bevestigde coronabesmettingen gemeld; 987 minder dan gisteren.

o Een overgrote meerderheid van de inwoners van Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel is van plan zich te houden aan de mondkapjesplicht, die morgen ingaat. De regionale omroepen in de vier provincies hebben daar onderzoek naar laten doen. Het gaat volgens de omroepen om een representatief onderzoek. Nu is het al zo dat ruim driekwart van de noorderlingen zegt zich te houden aan het kabinetsadvies om een mondkapje te dragen in openbare ruimtes. Uit het onderzoek komt naar voren dat dat toeneemt naar 85 procent als het advies morgen overgaat in een plicht waarop een boete van 95 euro staat. Het draagvlak voor de mondkapjesplicht is het grootst in Drenthe, namelijk 88 procent.

o Burgemeester Aboutaleb van Rotterdam bekijkt de mogelijkheden om enorme drukte in de stad rond Sinterklaas en Kerst te voorkomen. Daarvoor gaat hij morgen in gesprek met het crisisteam van de veiligheidsregio, zegt hij tegen de regionale omroep Rijnmond.

o De veiligheidsregio's hebben geen behoefte aan landelijke richtlijnen om winkelpubliek te spreiden. Burgemeesters hebben al genoeg armslag om lokaal op te treden, zei 5.1.2e van het Veiligheidsberaad vanavond na overleg met minister Grapperhaus.

o Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft in april een aanbod om dagelijks ongeveer 60.000 extra coronatests te verwerken, naast zich neergelegd. Dat schrijft NRC, dat een reconstructie maakte van de uitbreiding van de testcapaciteit sinds het voorjaar. Het aanbod voor meer testcapaciteit werd gedaan door laboratoria in de biotechnologische industrie: [https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/30/te-laat-te-weinig-te-traag-en-niet-goed-doordacht-a4022042?utm\\_source=SIM&utm\\_medium=email&utm\\_campaign=nrcvandaag&utm\\_content=&utm\\_term=20201201](https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/30/te-laat-te-weinig-te-traag-en-niet-goed-doordacht-a4022042?utm_source=SIM&utm_medium=email&utm_campaign=nrcvandaag&utm_content=&utm_term=20201201)

o Er zijn nauwelijks meer nertsenfokkerijen die nog dieren in hun kooien hebben zitten. Minister Schouten van Landbouw heeft in de Tweede Kamer gezegd dat er in heel Nederland nog maar vier fokkerijen in bedrijf zijn. De rest is de afgelopen weken al gestopt vanwege het aanstaande verbod op pelsdierhouderijen.

o Rijke en arme landen beloven samen op te trekken bij de verdeling van coronavaccins. Maar daar komt nog weinig van terecht.: <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/29/rijke-landen-staan-toch-vooraan-a4021885>

o Burgemeester van Eindhoven 5.1.2e en hoogleraar gezondheidscommunicatie 5.1.2e (ook verbonden aan het RIVM) sprak bij Op1 over ons gedrag tijdens deze pandemie:

5.1.2e

- Dinsdag 01 december
  - Media staan uitgebreid stil bij de eerste dag van mondkapjesplicht. De media hebben hierover gesproken met diverse experts, winkeliers en burgers.
  - Ook veel aandacht voor de Coronawet, die vanaf vandaag in werking treedt.
  - Naar aanleiding van het Veiligheidsberaad hebben ook vandaag media aandacht voor het besluit dat er geen landelijke maatregelen komen om winkeldrukke in winkelcentra tegen te gaan. De verantwoordelijkheid ligt bij de winkeliers, die boetes kunnen krijgen als het te druk wordt in de winkels. Media belichten ook dat Veiligheidsregio's en het kabinet al maanden naar elkaar wijzen als het gaat om handhaving
    - Ook vanuit diverse media aandacht voor de cijfers.
      - AD: Op de dagelijkse coronacijfers valt geen peil meer te trekken, maar de trend op de lange termijn is nog steeds licht positief. Een vraag die bij veel mensen leeft, is of het snel genoeg gaat om in wat groter gezelschap kerst te kunnen vieren. Dat zal er om spannen: <https://www.ad.nl/binnenland/zo-ontwikkelen-de-coronacijfers-zich-grote-zorgen-bij-medisch-specialisten~a50f43ef/>
      - De Volkskrant: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/wekelijks-aantal-van-besmettingen-geeft-beter-beeld-dan-schommelende-dagcijfers~bb33b99d/>
  - Een journalist van de Volkskrant heeft een artikel gewijd aan de privacy van gegevens uit bron- en contactonderzoek: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/is-mijn-uitslag-er-al-de-ingewikkelde-balans-tussen-privacy-en-prive-bij-de-ggd~b8fb8e2e/>
  - Het Amerikaanse bedrijf Moderna heeft maandag aangekondigd een voorwaardelijke vergunning aan te vragen bij het Europees Geneesmiddelenagentschap (EMA) voor zijn vaccin tegen het coronavirus. Daarmee is Moderna de eerste farmaceut die in Europa het volledige aanvraagdossier inlevert.
  - Iedereen die een melding krijgt in de app CoronaMelder dat er nauw contact is geweest met iemand met een coronabesmetting, kan vanaf vandaag getest worden als er nog geen klachten zijn. Ook wanneer blijkt uit bron- en contactonderzoek dat er nauw contact is geweest, kan er getest worden zonder klachten. Een test kan gedaan worden op de vijfde dag na het contact. De GGD vertelt hoe er een afspraak gemaakt kan worden of het wordt in de app vermeld. Als de uitslag negatief is, kan de quarantaine meteen stoppen.
  - De Chinese overheid heeft in februari lagere aantallen besmettingen gemeld dan dat er in werkelijkheid waren. De Amerikaanse nieuwszender CNN meldt dat op basis van gelekte documenten van de dienst voor infectieziektenverspreiding van de provincie Hubei waar de miljoenenstad Wuhan ligt. Daar sloeg het virus voor het eerst toe. Het werd al langer vermoed dat de cijfers niet klopten. In werkelijkheid waren de aantallen in Hubei alleen al twee keer zo hoog dan er landelijk gemeld werd op 10 februari. Volgens CNN gaat het om het gevoeligste lek tot nu toe omtrent de Chinese reactie op de uitbraak van het coronavirus begin dit jaar. De documenten zijn geen bewijs dat de Chinese overheid bewust te lage aantallen besmettingen meldde. Maar volgens de nieuwszender wijst het er wel op dat er een groot verschil is tussen wat de overheid in februari wist en wat er aan het publiek werd verteld.
  - De Volkskrant heeft gesproken met 5.1.2e (doceert buitenlands beleid aan de Universiteit Antwerpen en geopolitiek aan het Geneva Institute of Geopolitical Studies), Ko Colijn (veiligheidsdeskundige bij Instituut Clingendael), 5.1.2e (hoogleraar internationale betrekkingen aan de Vrije Universiteit Brussel) en Robert van de Roer (diplomatiek -expert) over wat wereldmachten kunnen afdwingen met een coronavaccin: <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-schaarste-heeft-coronavaccin-tot-wapen-gepromoveerd~b3b1f249/>
  - Net als bij de bestrijding van hiv moet Nederland bij coronavaccins pleiten voor een eerlijke verdeling, betogen Peter Sands (executive director of The Global Fund, het wereldfonds ter bestrijding van aids, tuberculose en malaria) en 5.1.2e (directeur van het Aidsfonds): <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-zonder-wereldwijde-gelijkheid-geen-einde-aan-coronapandemie~b3cc95e7/>
  - Koninklijke Horeca Nederland (KHN) wil dit kwartaal nog 600 miljoen euro extra compensatie voor horecaondernemers om te voorkomen dat ze failliet gaan. Ook moet er een tegemoetkoming in de vaste lasten komen van 100 procent. Dat zegt de branchevereniging na een overleg met minister Wopke Hoekstra van financiën maandag. Volgens KHN-directeur 5.1.2e reageerde de minister met begrip, maar ook 'ontwikkeld'. Hoekstra wilde ook nog geen datum noemen waarop de horeca eventueel weer open zou kunnen.
  - Marketing-technieken kunnen veel bijdragen aan bestrijding corona. Nadruk moet liggen op eenduidigheid van informatie. Focus op 'hardcore' weigeraars is minder effectief. Dat stellen 5.1.2e (aan Rotterdam School of Management) en 5.1.2e (aan de Sauder School of Business, University of British Columbia). Dit artikel is als bijlage toegevoegd.

#### Luchtvervuiling

De Nederlandse lucht wordt steeds schoner en Nederland ligt netjes op schema om de meeste uitstootdoelen van de Europese Unie te halen. Alleen de uitstoot van ammoniak blijft een hoofdpijndossier. Dit blijkt uit een maandag gepubliceerd rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving, TNO en het RIVM. De Europese afspraken zijn bedoeld om de uitstoot van luchtvervuilende stoffen als fijnstof, ammoniak en zwaveldioxide terug te dringen. Deze stoffen verhogen het risico op gezondheidsproblemen, waaronder hart-, vaat- en longziekten, en schaden in geval van stikstofoxiden en ammoniak ook de natuur. De Volkskrant heeft hier een artikel aan gewijd: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/steeds-minder-schadelijke-stoffen-de-lucht-in-alleen-ammoniak-blijft-hardnekkig~be7d8286/>

#### CO2

Met het Urgenda-vonnis in de hand wil Milieudefensie Shell dwingen zijn investeringsbeleid in lijn met de klimaatdoelen van Parijs te brengen. De oliereus noemt de eis een poging 'de wet op te rekken' en 'ongefundeerd'. Dinsdag is de eerste van vier zittingdagen. Veel media hebben hier vandaag aandacht voor.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e  
5.1.2e  
T: 030- 5.1.2e  
M: 06- 5.1.2e  
5.1.2e [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)

#### Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Stafeenheid Communicatie en Documentaire Informatievoorziening

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | Postbus 1 | 5.1.2e | 3720 BA | Bilthoven

<http://www.rivm.nl>

De zorg voor morgen begint vandaag